

1896 En tragisk ulykke på prærien

En aprildag i 1886 står Thorsten Sivertsen Eidem på dekket av skipet *Hero*. Han holder om sin kjæreste, Ingeborg. Det blir ikke sagt så mye. De hadde noen dager tidligere forlatt Selbu. Det å forlate sin mor var det verste. Men sannelig var det å se bygda bli borte bak seg som en knyttneve i magen. Han måtte slåss videre. Det var som om han ville snu der og da. Det var så vondt, samtidig så overraskende, fordi han mente han hadde gjort det rette på alle måter. Avgjørelsen om å emigrere var ikke en impulsiv handling basert på eventyrlyst. Han hadde sammen med de der hjemme på Bakketrøa tenkt igjennom valget mange ganger. Det var på en måte lettere slik, liksom det å få de andres aksept. Thorsten var sikker på det han gjorde. Det kom derfor overraskende på ham at følelsene var så ubeskrivelige sterke da han snudde seg for å se bygda for siste gang. Han var ikke naiv, han visste det ville bli tøft, men likevel. Han var da så godt forberedt. Nå stod han på samme måte og så det siste glimtet av fedrelandet. Det var som om noe fortalte ham: "*Nå eller aldri - siste sjanse til å.....*". Han trøste seg selv ved å klemme ekstra godt omkring sin Ingeborg. Hun hadde hulket jevnt og trutt i flere dager. Det gjorde ikke noe. Det var på et vis godt. Slik stod de sammen og så kystlinjen forsvinne. I overført betydning så de også Selbu. Aldri mer, aldri mer skulle de få se igjen "*ho mor*".

Thorsten Sivertsen Eidem ble født den 11. juli 1863. Foreldre var Sivert Olsen Eidem (1831-1880) og Marit Torstensdatter Kjelstad (1831-1891) fra husmannsplassen Bakkrøa under Eidem østre i Selbu. Torsten hadde fem søsken. Faren var involvert i gruverdrift og kvernsteiner. I det militære lærte Thorsten å sko hester. Det skulle komme godt med. Den 8. april 1886 emigrerer Thorsten sammen med sin kjæreste Ingeborg og to onkler til Amerika. De ender opp i Grove City i Minnesota. Da var faren og ei søster døde, og en eldre bror, Ole hadde emigrert til Amerika to år tidligere. En yngre bror, John, tok over bruket og passet mora.

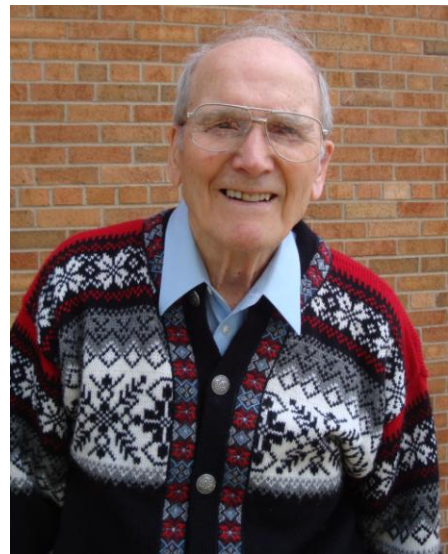
Thorsten & Jørgine (Jenny) med familie

Thorsten S. Eidem gifter seg med Ingeborg Olsdatter Grøtte den 18. desember 1886 i Minneapolis. Ingeborg og Torsten blir i Minneapolis i fire år, hvor Thorsten jobber for Bardwell, Robinson & Co. I 1890 får de seg land i Trenton Twp, Pierce County i Wisconsin.

Thorsten pendler att og fram i tre år for å bygge opp plassen. De flytter med sine tre barn i 1893. De fikk fire barn til. Huset Thorsten bygde var ganske så moderne til den tiden å være, med carbonlys, varmt vann og vann på kjøkkenet. Thorsten var også en av de første som hadde bil i området. Det må vel kunne tyde på en viss velstand. Thorsten etablerte ei kombinert smie og butikk. Han var optimist, ambisiøs og oppfinnsom. Thorsten likte ”å mekke”, og oppfant "*a witch/quack grass digger*". Dette var en innordning trukket av hester og som grov i jorda på en slik måte at ugress ble fjernet. I lag med The Red Wing Foundry laget han delene, mens han egenhendig monterte dem sammen. Men første verdenskrig førte til at produktet ikke ble realisert, skjønt Alvin Eidem mener det var mangel på penger som var den virkelige årsaken til at patenten ikke ble videreført.

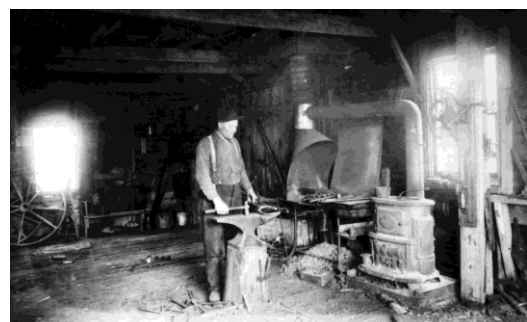

Alvin og Lorna Eidem, mai 2011

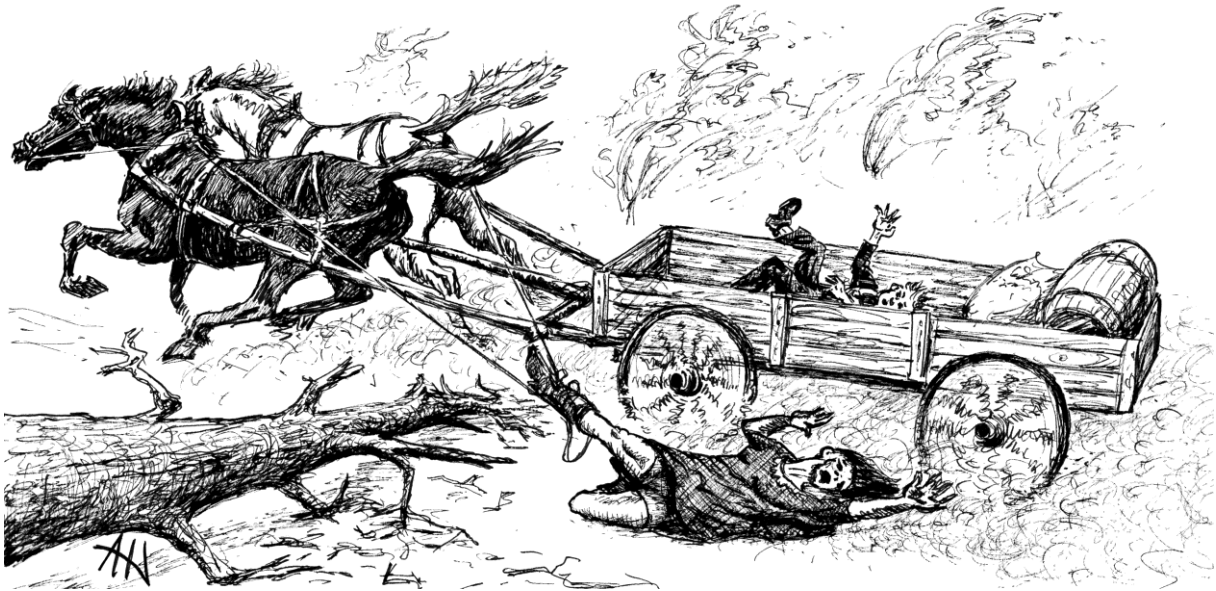
Roland Krogstad, mai 2011

Vi skriver tirsdag 11. august 1896. Det var en fin sommerdag. Familien syslet med sitt, og utpå dagen bestemte mor Ingeborg seg for å dra en tur å besøke fru Borstad, som var en nabo på andre siden av et større skogholt. Ungene hadde kommet tett, og familien bestod nå av sju barn, seks jenter og odelsgutten Bennie. Han var nest eldst, men kun åtte år. Som enslige hane i flokken var han allerede sjefen og derigjennom ganske så veslevoksen. Det var derfor hans ansvar og plikt å kjøre rundt med damene. Ben, som de kalte ham, spente de to majestetiske hestene foran vogna og gjorde seg klar til å kjøre mor si. Noen minutter senere er de på vei. Dette var en av de få familiene som hadde lyktes ganske så bra i sitt nye hjemland. Der de kjørte avsted følte nok mor Ingeborg at det valg hun og Thorsten hadde gjort ti år tidligere var riktig. De hadde det ikke så verst. Hun hadde fått sju fantastiske unger, livet smilte til henne - hun rusket godgutten i håret og ga ham noen skryteord med på veien. Plutselig smeller det i ene hjulet. De skjønte med en gang at det var kvist, en ikke uvanlig hendelse på de primitive veiene i området. Spesielt etter noen dager med sterk vind, kunne alskens kvister og småkjerr ha blåst innover veien. Disse var normalt ikke så farlige der de samlet seg som oftest i grøfta eller på siden av veien. Kunsten var å holde linjen midtveis. Godt erfarne hester var i og for seg flinke til å finne det rette sporet selv. Men denne gangen synes det som om større deler hadde truffet det ene hjulet, hvilket også påfølgende hendelse skulle tyde på, underforstått: at vinden de siste dager hadde ført til at deler av enkelte nedfallstrær hadde kommet vel langt ut i kjørebanen. Normalt sett var selvsagt farmerne

Thorsten S. Eidem i smia si

klar over problemet, og tok seg med jevne mellomrom en ryddesjau langs veiene for å hindre uhell. Datidens kjøredoninger var selvsagt solide, tålte en støyt, men kunne være sårbare, spesielt hjulene selvsagt. Ved regelmessig rensing av grøftene ble naturligvis trepinner og større objekter fjernet.

Hestene løp ut

Smellet fra hjulet kom nok overraskende på hestene. Kanskje slo kvister seg fremover og traff hestene. Uansett, de ble skremte og "løp ut". Løpske hester er vanskelige å stoppe, og en åtteåring alene hadde nok liten mulighet. Mor og sønn hiver seg på tømmene i lag og drar alt de orker. Stor fart, ukontrollerbare hester og muligens litt for humpede vei, medførte at mor Ingeborg blir slengt av vogna. Og ikke nok med det. Ingeborg visste at en måtte slippe tømmene ved fall, men disse fester seg trolig i henne og hun blir hengende etter og dratt med. Litt lenger fremme ligger det på kanten av veien tilfeldigvis en grovere trestokk med fremtredende harde og kvasse kvister. Slik farten og omstendighetene var, treffer Ingeborg disse med stor kraft. Hele hennes overkropp ble regelrett punktert. Hestene stopper, og den åtteårige Ben holder om sin mor så godt han kan og er vitne til at hun dør der i hans armer. En smertefull måte å dø på, og en smertefull opplevelse for det sarte guttesinnet.

Thorsten satt tilbake med sju barn. Han giftet seg på nytt den 22. januar 1897 i Ellsworth, denne gangen med barnevakten, Jørgine (Jenny) Larson fra Hallingdal. Larsonfamilien var naboer til Eidems. Thorsten og Jenny fikk fem barn. De nærmeste årene kjøper Thorsten opp flere farmer, og gjør det virkelig godt, med et solid grunnlag for sine to sønner: Bennie og Alvin. Etter hvert trapper han ned, og Thorsten og Jenny flytter til Esdaile, Hartland Twp, WI. Men selv om livet materielt smilte til familien, hjalp det lite. Jenny dør brått av influensa i jula 1928. Og den 6. oktober 1932 blir Thorsten drept av toget nær Hager City Airport. Når døden banker på, rammer den uansett om den så men har vært der tidligere og laget ei tragisk ulykke. Lite ante heldigvis kjæresteparet Ingeborg og Thorsten, da de forlot Selbu - at døden skulle kvesse de slik på ulikt vis.

Anne Marie og John Eidem på Kvål, 7. april 2011

Roland Krogstad, f. 12. november 1921 (sønn av Mabel) er barnebarn av Thorsten S. Eidem. Han giftet seg med Irma Sørensen og var lærer i Wisconsin. Roland var i Italia under krigen som soldat i *91st infantry*. Siden var han i National Guard. Roland er meget interessert i historie generelt og familiehistorie spesielt, og er sammen med Alvin Eidem mine kilder, som jeg møtte i Wisconsin i mai 2011. Alvin Eidem er barnebarn av Thorsten og Jørgine (Jenny). Alvin Eidem og Roland Krogstad er tremenninger med John Eidem, Kvål i Melhus. Sistnevnte blir dermed nærmeste slektning i Norge av hovedpersonene i dette kapitlet.